

Afkikker

Nieuwsbrief voor oud-leden van KSJ, van KSA en
van VKSJ

Verschijnt zeswekelijks.

Redactie: oud-ledenwerking KSA Nationaal,
Vooruitgangstraat 225, 1030 Brussel

nummer 8

januari 2017

Verspreid gerust deze Afkikker onder jouw vrienden.

Sterrenstoet KSA De Lommelse Blauwvoeters, eind jaren '40, begin jaren '50

Driekoningen met enen ster

Ooit trokken in Vlaanderen honderden Driekoningenstoeten rond, meestal georganiseerd door KSA'ers. Vandaag leeft die KSA-traditie hier en daar nog.

Het initiatief zou in januari 1924 gestart zijn in het seminarie van Sint-Niklaas. De studenten filosofie hadden er het bezoek van de wijzen uitgebeeld. Een door twee seminaristen bemande "*kemel uit kiekendraad, met oogen van gloeiende zaklampjes*" was het pronkstuk. Directeur August Nobels wou daarmee in 1925 op straat komen ten voordele van een vriend missionaris, aansluitend bij een oud volksgebruik. De jaren nadien gingen ook de AKVS-studentenbonden van Lokeren, Hamme en Sint-Amandsberg de straat op. Professor Nobels werd de promotor en richtte zich rond 1930 tot de kersverse studentenbeweging KSA. Die propageerde het idee via het ledenblad. De respons was enorm.

Studenten trekken door de Klerkenstraat van Langemark-Poelkapelle, wellicht KSA'ers, datum onbekend. (uit Privécollectie, 'Westhoek verbeeldt')

Een explosie van stoeten.

In Oost-Vlaanderen waren er in 1935 al 45 groepen die een sterrenstoet organiseerden, in 1954 liefst 80. In West-Vlaanderen trokken in 1936 49 groepen rond, in 1952 zelfs 120. KSA Limburg had in 1935 toch al vier deelnemende KSA-groepen. Ook hier nam het aantal gestaag toe. In Antwerpen en Brabant gingen in 1937 20 stoeten met gekroonde hoofden rond.

KSA Hou ende Trouw Elverdinge maakt zich klaar voor de sterrenstoet, eind 1953. (Privécollectie, bewaard door Westhoek Verbeeldt)

Sterrenstoet KSA Deurle, januari 1962.
(collectie feestcomité, Deurle, erfgoedbank Leieschelde)

Sommige stoeten trokken vier dagen rond en deden naast de kloosters de afgelegen hoeven en kastelen en zelfs omliggende parochies aan, "voorafgegaan door pijkeniers, trommelaars, sterredragers en fluitspelers die hun giften bedelen voor de missiën onder het zingen van oude Vlaamsche Kersten Driekoningenliederen". Soms werd het een uitdaging om de meest sensationele kamelen, olifanten of wagens te creëren. De foto's in *De Klaroen*, *De Knape* of *Hernieuwen* moedigden dat aan.

Het gewest Brussel spande wel de kroon (!) omdat de Vlaamse katholieke jeugdbewegingen in de tweede helft van de jaren '50 elke eerste zondag van het jaar met duizend figuranten in één sterrenstoet door de hoofdstad trokken.

KSA Beveren (Roeselare) mooi uitgedost voor het goede doel, 1978 (Collectie van 'Beveren: 't Lokaal goaweeroopn' met dank aan www.erfgoedbankmidwest.be)

Geef mij een nieuwen hoed.

Voor al die stoeten, per jaar toch zo'n 180-tal, was coördinatie nodig. In 1934 droegen de bisschoppen op om de stoeten onder het toezicht van de 'diocesane missiecomiteiten' te brengen. Elk jaar verschenen folders of artikels met praktische tips om de groepen aan te moedigen, werden affiches verspreid en opbrengsten verzameld. Het geld ging deels naar missionarissen uit de plaatselijke parochie en deels naar de Pauselijke Missiewerken: in het bisdom Gent minstens 50%, in het bisdom Brugge minstens 10%. In de andere bisdommen waren ze daar vrij in. De Driekoningen sponsorden in Brussel bv. het blinden- en doveninstituut van de Broeders van Liefde of de armen van de stad.

De bedelende bussenschudders telden 's avonds met spanning de opbrengst. De resultaten verschenen als bijlage bij *Hernieuwen* of het gouvblad en werden vergeleken met het jaar voordien. Die lijsten zijn vandaag trouwens interessant bronnenmateriaal.

Affiche Driekoningencomiteit. In de ster staat de XP verwerkt (bewaard in het Grootseminarie Brugge, fonds Dubois)

En vandaag?

Vanaf de jaren zestig haakten veel KSA-groepen af. Hier en daar bleef het initiatief bestaan of kreeg het een nieuwe start, steeds ten voordele van een goed doel, maar niet langer verbonden met KSA. Wel zie je dat de trekkers toch vaak uit KSA komen. Enkele oud-ledengroepen houden tot op vandaag de nobele traditie gaande, zoals bv. VAKA Sint-Lieven-Gent, Arnoutzonen KSA Sint-Gillis Dendermonde en KSA Leiezonen Kuurne (in 2018 voor de 80ste maal!). Ook van KSA Sint-Jan Berchmans Schoten, KSA Kerelstede Veurne, KSA Zutendaal en KSA Sint-Hubertus Wachtebeke weten we dat ze er de voorbije dagen weer op uittrokken voor het goede doel.

Aa Ballen zingen meer dan 1.000 euro bij elkaar (januari 2017)

De Aa Ballen, zoals de oud-leiding van de KSA in Sint-Gillis zichzelf noemt, zijn erin geslaagd om 1.100 euro bij elkaar te zingen voor het goede doel.

Dat deden de ongeveer dertig vrijwilligers tijdens hun jaarlijkse Sterzingen, een echte traditie in Sint-Gillis-Dendermonde. Van aan de lokalen van Jeugd zonder Dak in de Torrestraat ging het met tractor en kerststal en onder muzikale begeleiding van deur tot deur, waar de Aa Ballen verkleed als driekoning of herder hun nieuwjaarswensen zingen.

"Al jaren zamelen we met dit initiatief geld in voor het goede doel." zegt Geert De Smet. Deze keer is dat de vzw Vergeet de Kinderen niet uit Dendermonde. Deze VZW laat dakloze kinderen terug kind zijn en dat doen ze door de organisatie van activiteiten.

Zij gebruiken de opbrengst om schoolmateriaal voor dakloze kinderen te kopen en een zomerkamp in 2017 voor hen te organiseren. Tijdens deze vakantie bezorgen ze een dertigtal dakloze kinderen een heerlijk onbezonnen vakantie. Het geld dat wij hen willen schenken kan naar de uitwerking van dit kamp gaan (voeding, drank, inkomgelden, kledij ...).

"Eind december is er Sterrestoet. Dan gaan de leiding en de leden van de KSA de straat op met een grote versierde kar. Er wordt geld ingezameld voor een goed doel dat op voorhand gekozen wordt. Enkele leden van de oud-leiding wandelen mee of zorgen voor een warm drankje en een hapje onderweg. Ook zorgen we ervoor dat er 's avonds, bij aankomst in het jeugdcentrum, warme chocomelk en soep is, zodat ze zich kunnen opwarmen. (KSA Leiezonen Kuurne, mail 16 oktober 2015)

Bert Taeymans zestig jaar priester.

Op zondag 16 oktober 2016 vierde de parochiegemeenschap Sint-Paulus Westmalle dat Bert Taeymans 60 jaar geleden tot priester is gewijd. Als dank voor wat hij voor KSA (als vader van Joepie en Jonghernieuwergouwproost in Antwerpen) en voor De Sjelter (als voorzitter) betekent, was KSA opvallend aanwezig. Voor een muzikale verrassing zorgde de fanfare van KSA Sint-Jacob Oudenaarde. KSA'ers van Westmalle hielpen na de jubileummis de receptie verzorgen. Veel oud-KSA'ers ontmoetten elkaar opnieuw tijdens dit feest.

Medewerkers gezocht voor een prestigieus project.

Laat ons maar met de deur in huis vallen: we zoeken dringend vrijwilligers die graag in het verleden duiken, lijstjes aanleggen en iemand een plezier doen. Een soort heemkundigen dus, maar dan wel oud-KSJ'ers, -KSA'ers en -VKSJ'ers... Doel: van thuis uit helpen aan een overzicht van de bestaansperiode van alle KSJ-, KSA-, VKSJ- en Roodkapjesgroepen per provincie. Het zou fantastisch zijn mocht dit project afgewerkt zijn tegen 2018-2019. De beweging is dan 90 jaar oud...

Waarom?

Elk jaar opnieuw moeten we tientallen raadplegers ontgoochelen of met onzekere antwoorden naar huis sturen bij hun vraag "Hoelang bestaan we al?". Wellicht omdat het aanleggen van deze lijsten een tijdrovende bezigheid is, zag niemand het ooit zag zitten om ze aan te leggen. Daarom zijn we op zoek naar enkele enthousiastelingen."

publiceerden in 2016 een boek over hun 100-jarig bestaan.

De vragen komen van diverse kringen: de parochie Sint-Jozef (Aalst), KSJ Riemst, Heemkundige Kring Molenstede (Diest), KSA Minderhout, de Heemkundige Kring Wijchmaal-Peer, KSA Izegem Meisjes, KSA Bebo Beveren Roeselare, Erfgoedcel Kempens Karakter, redactieploeg VKSJ-West 1930-2015. Historische interesse is er duidelijk. KSA De Lommelse Blauwvoeters en KSA Heikleuters Zutendaal zochten het zelf op en

"Hebben jullie info over de geschiedenis van KSA Lotenhulle-Poeke Meisjes (vroeger VKSJ Lotenhulle-Poeke)? We vieren binnenkort 50 jaar", schrijft Anne-Sophie Huysman (30/08/2016). Jolyn Geens vraagt info over de leeftijd en het bestaan van KSA Hoogstraten om een oud-ledengroep op te richten (4/04/2016). Merel Vanoverbeke, KSA Gent Sint-Paulus, vraagt hoe oud haar groep is (16/04/2016).

Project 'bestaansdata'

Om aan die vragen tegemoet te komen, is dringend nood aan een handige overzichtslijst per provincie met daarop de bestaansperiode van alle KSJ-, KSA-, VKSJ- en Roodkapjesafdelingen die er ooit waren. In 2011 gaf het nationale secretariaat de eerste aanzet door aan jobstudent Matthias Neyrinck te vragen dit in één maand te klaren. De tijd ontbrak uiteraard om de taak tot een goed einde te brengen. Daardoor beperkt de lijst zich tot het vermoedelijke startjaar van de toen bestaande groepen en mist zij bronvermelding.

We willen zijn werk vervolledigen en meteen de volledige bestaansperiode van alle groepen die er ooit geweest zijn, reconstrueren. Sommige groepen hielden na verloop van tijd op te bestaan maar werden bv. enige tijd later opnieuw opgericht. Andere groepen fusioneerden en bleven bestaan onder een andere naam. Nog anderen splitsten. Er zullen dus veel verrassingen uit de kast komen.

Huiswerk

Dat dit monnikenwerk is, is duidelijk. Zeker voor één persoon. Omdat vele handen licht werk maken zoeken we dus oud-KSJ'ers, KSA'ers of VKSJ'ers voor simpel, leuk en nuttig huiswerk. Je kiest zelf de soort 'klus', de provincie, periode en

D	BW	BX	BY	BZ	CA	CB
groepsnaam tot 2014-2015	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
KSA Apperterre						
KSA-VKSJ SINT-JAN BERCHMANS DENDERHOUTEM	x	x	x	x	x	x
KSA GERAARDSBERGEN	x	x	x	x	x	x
KSA HUISE	x	x	x	x	x	x
KSA FRASSATI NIEUWKERKEN	x	x	x	x	x	x
KSA ST-Gillis-Waas						
VKSJ St-Gillis-Waas						
VKSJ TRAPSOET SINT-NIKLAAS	x	x	x	x	x	x
VKSJ ST-Jozef St-Niklaas						
KSA St-Paulus St-Niklaas						
KSA REINAART SINT-NIKLAAS	x	x	x	x	x	x
KSA TEMSE VOORWAARTS	x	x	x	x	x	x
VKSJ TEMSE	x	x	x	x	x	x

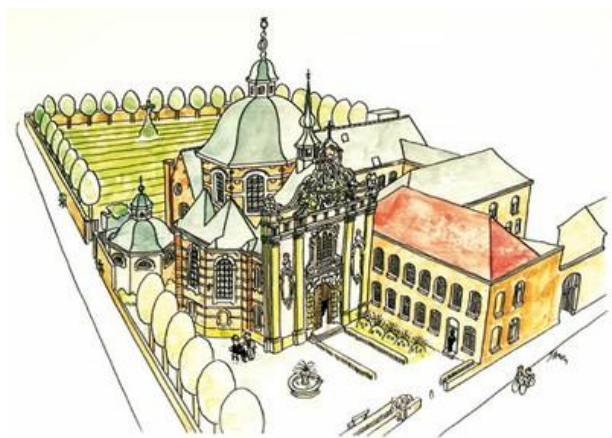
tempo. Het werk kan dus ook thuis gebeuren. Je krijgt ook voldoende uitleg en materiaal. Een tijdje op gewestelijk, provinciaal of nationaal niveau meegewerkt hebben in KSJ, KSA of VKSJ, kan een meerwaarde zijn, maar hoeft niet.

Historische klus 1: turven. We vonden reeds voldoende vrijwilligers die per jaar plaatselijke groepen aankruisen telkens ze vermeld worden in ledenstatistieken of groepslijsten. Karel Van Doren doet dat voor Antwerpen op basis van opzoekwerk van Peter Pollefoort, Dirk Zwysen voor KSA Brabant, Roderick Peters voor Limburg, Ann Baeyens en Herman Leber voor Oost-Vlaanderen, Sabine Van Quathem voor KSA West en Thomas Verniest en Eric Colenbier voor KSA Noordzeegouw. Er komt dus schot in de zaak. Maar we missen informatie.

Historische klus 2: wie wil oude tijdschriften nalezen? Je krijgt enkele jaargangen van KSA- of VKSJ-bladen (van voor 1980) en leest die na op vermelding van groepen. Annie Delva zal bv. met oud-VKSJ-vriendinnen enkele jaargangen van *Zonnige Jeugd*, *Jong* en *Roodkapje* doornemen en meteen leuke herinneringen ophalen. Ook iets voor jou? Dit kan uiteraard ook met KSA-tijdschriften zoals *Hernieuwen*, *Richten*, *De Knape*, *Het Vendel* of *Inpikker*. Jouw nota's worden dan in het overzicht gebracht door een andere vrijwilliger. De duur is afhankelijk van het gekozen aantal jaargangen. Ideaal werk voor de wintermaanden. We zoeken nog veel vrijwilligers. Contacteer ons.

Via deze bladzijde van *Zonnige Jeugd*, november 1939, weten we alvast dat in 1939-1940 zeker een VKSJ-afdeling actief was in Aalst, de middelbare school de zusters van O.L.V. in Berchem en ook in Lier en Sint-Niklaas.

Historische klus 3: een dagje Leuven of een of ander archief

We zoeken vrijwilligers die een (halve) dag in een archief groepslijsten willen zoeken en ordenen. Het KADOC in Leuven bewaart er nogal wat, gerangschikt per werkjaar. Het zou volgens KADOC beter zijn die te ordenen per plaatselijke groep. Wie ziet het zitten om daar in Leuven een dagje mee bezig te zijn voor zijn of haar provincie? Daardoor zorg je voor een heel toegankelijke bron en help je het onderzoek een stuk vooruit. Die vraag is dringend voor de Antwerpse, Oost-Vlaamse en West-Vlaamse archieven, maar evenzeer voor Limburg en Brabant. Als je dat ziet zitten (bv. met zijn tweeën) contacteer ons dan. We zullen helpen. Kan ook in het bisschoppelijk archief gebeuren.

Of heb je zelf nog VKSJ-tijdschriften liggen? Ook welkom. Denk niet te snel dat er wel voldoende respons zal zijn. Werk genoeg. Aarzel dus niet om ons te contacteren: vraag naar Eric Colenbier of Herman Leber.

desjelter@ksa.be,
02/2011510,

Wil je ons project financieel steunen? Elke gift om de werking te ondersteunen is welkom op het nummer BE20 7865 8744 8956

Het blijft in je bloed

KSA Merksem

Op 4 augustus 1984 spraken enkele leden van KSA Merksem aan het kampvuur af om na 20 jaar nog eens samen te komen met de ploeg van toen. En dat gebeurde.

Op die zomeravond aan het lokaal van KSA Merksem in het park van het toenmalige Sint-Jan Berchmanscollege werd er ook aangekondigd dat er een volgende reünie zou georganiseerd worden op 11 november 2011. De datum was nog ver weg maar best makkelijk te onthouden, het was immers 11/11/11.

De oorspronkelijke organisatie gaf na deze tweede reünie de fakkel door aan een nieuwe en jongere lichting om dit samenkomen levende te houden. Geert Leemans, Herwig Gelissen, Didier Haazen, Ralf De Brauwer en Kristof Bouvard sprongen op de kar.

De derde samenkomst werd een groot succes. De groep kwam samen in het cafetaria van het Groenendaalcollege en de toenmalige kookouders die steeds aanwezig waren tijdens het zomerkamp maakten voor de grote groep een bbq. Heel de avond lang werden er foto's en filmpjes geprojecteerd van de beginjaren van KSA Merksem tot het heden. De groep hield een zangstonde onder de deskundige leiding van de getalenteerde oud-leiders Herwig Gelissen en Lieven Leemans. De zangstonde eindigde met het avondlied en afscheidslied.

Er waren 103 oud-leiders aanwezig van alle generaties. De grote groep was tevens verheugd dat de oprichter van KSA Merksem, E.H. Léon Van Gorp, op 87-jarige leeftijd ook aanwezig was, net zoals andere pioniers van het eerste uur, onder andere Peter Brouns, Jo Casaer, Mark Hendrickx. De grootste aanwezige delegatie vanuit één familie zijn de 4 broers Leemans (Jo, Ivo, Geert en Lieven) waarvan er 3 nog groepsleider zijn geweest.

Overgenomen uit De Gazet Van Antwerpen, 13/11/2016 en met toestemming van Kristof Bouvard

Vraag en aanbod

Armand De Baets uit Lint wil de twee delen van "Bloei en ondergang van het AKVS" van Louis Vos kopen. Wie kan hem helpen? Meld het ons via desjelter@ksa.be.

GISTEREN EN VANDAAG?

Regelmatig verwijzen we als bron naar het tijdschrift *Gisteren, en vandaag*. Dat was een tijdschrift voor oud-medewerkers van KSJ-KSA-VKSJ (1980-2008). Daarin verschenen vrij uitgebreide artikels over allerlei items uit de geschiedenis van KSJ, KSA en VKSJ. Je vindt een trefwoordenregister op de www.ksa.be/historiek. Originele nummers of jaargangen te verkrijgen via desjelter@ksa.be.

Woordje van de proost ...

Zo heette het vroeger. Elk nummer krijgt een (oud)-proost, K-trekker of -lid ruimte voor een "K-moment".

Drie koningen
of drie wijzen?

Ze volgen een ster,
op zoek naar hun droom,
op zoek naar een zinvol leven,
op zoek naar de zin van hun leven.
Ze ontmoeten een koning,
vol van zichzelf,
bang om macht te verliezen.
Ze vinden een Kind,
broos en kwetsbaar,
straatarm en niet welkom,
maar omringd met liefde,
lachend ... het leven tegemoet.

Ze keren langs een andere weg naar
huis terug.
Ze hebben de boodschap begrepen!

En jij?
Heb jij dat Kind al gevonden?

Dirk Decuypere
Nationaal proost KSA

